

Αλλάζει πλήρως ο ασφαλιστικός «χάρτης» με τη δημιουργία τριών μόλις Ταμείων, που θα έχουν την ευθύνη χορήγησης τόσο της κύριας σύνταξης όσο και της επικουρικής και του εφάπαξ.

Στην ανάγκη αλλαγών στη δομή του ασφαλιστικού συστήματος έχει επανειλημμένα αναφερθεί ο υπουργός Εργασίας Γιάννης Βρούτσης.

Οι νέοι φορείς θα καλύπτουν περίπου επτά εκατομμύρια εργαζομένους και συνταξιούχους και θα προκύψουν από την ενοποίηση πάνω από 60 κλάδων ασφάλισης.

Τα τρία ταμεία -για μισθωτούς, ελεύθερους επαγγελματίες και αγρότες- θα έχουν στο εσωτερικό τους ενιαίους κανόνες, ενώ χωριστό πυλώνα θα αποτελεί το NAT.

- Η διαδικασία θα έχει ολοκληρωθεί μέχρι το τέλος του έτους, ενώ στην αμέσως επόμενη φάση τα τρία ταμεία και το NAT θα μπουν στην «ομπρέλα» του Εθνικού Φορέα Απονομής Συντάξεων.

Για τον σχεδιασμό των αλλαγών θα συγκροτηθεί ειδική επιτροπή (με τη συμμετοχή και των κοινωνικών εταίρων), ενώ θα εκπονηθούν οι απαιτούμενες αναλογιστικές μελέτες και θα μελετηθεί η ευρωπαϊκή εμπειρία. Εδώ πρέπει να σημειωθεί πως το θέμα των ενοποιήσεων των ταμείων συζητήθηκε και στις πρόσφατες επαφές με την τρόικα.

Στην ανάγκη αλλαγών στη δομή του ασφαλιστικού συστήματος έχει επανειλημμένα αναφερθεί ο υπουργός Εργασίας Γιάννης Βρούτσης, ο οποίος έχει επισημάνει πως «το ασφαλιστικό σύστημα της χώρας μας οικοδομήθηκε διαχρονικά στη βάση πελατειακών αντιλήψεων, με αποτέλεσμα σήμερα να είναι ένα μωσαϊκό εξαιρέσεων και ειδικών καθεστώτων».

Με το νέο σύστημα θα καθιερωθεί Εθνικό Μητρώο Ασφαλισμένων, το οποίο θα περιλαμβάνει το σύνολο των εργαζομένων και συνταξιούχων. Παράλληλα θα υπάρξει ενιαίος μηχανισμός ελέγχου για να αντιμετωπιστεί η εισφοροδιαφυγή και να αυξηθούν τα έσοδα του ασφαλιστικού συστήματος.

Σε επόμενη φάση θα ανοίξει η συζήτηση και για το θέμα της καθιέρωσης ενιαίων εισφορών στα ασφαλιστικά ταμεία, που πρόκειται να ενοποιηθούν (όπως έγινε πρόσφατα και με το ενιαίο επικουρικό). Σημειώνεται πως είναι σε εκκρεμότητα η σταδιακή εξίσωση των εισφορών των ταμείων των ΔΕΚΟ και των τραπεζών με το ΙΚΑ.

Υπέρ των ενοποιήσεων στο ασφαλιστικό σύστημα έχει ταχθεί ο διοικητής του ΙΚΑ Ροβέρτος Σπυρόπουλος, ο οποίος σε ομιλία του είχε αναφερθεί στη δημιουργία ενός Εθνικού Οργανισμού Συντάξεων με την ενοποίηση του ΙΚΑ, του ΟΑΕΕ και του ΟΓΑ (με διατήρηση τριών διακριτών κλάδων).

Το «Εθνος της Κυριακής» παρουσιάζει σήμερα τις σχεδιαζόμενες αλλαγές στον πυρήνα του ασφαλιστικού συστήματος. Η μεταρρύθμιση αναμένεται να υλοποιηθεί σε τρία στάδια:

1. Σε πρώτη φάση θα ολοκληρωθεί η διοικητική αναδιοργάνωση στα τρία ταμεία: στο ΙΚΑ, στον ΟΑΕΕ και στον ΟΓΑ. Το βάρος θα πέσει στο ΙΚΑ, με στόχο να υπάρξει εσωτερική ενοποίηση των κλάδων του ταμείου που παραμένουν κατακερματισμένοι.

Παρά τη μεταφορά στο ΙΚΑ των ταμείων του ευρύτερου δημόσιου τομέα (ΔΕΚΟ και τράπεζες), επί της ουσίας η ενοποίηση δεν έχει ολοκληρωθεί. Υπολογίζεται πως υπάρχουν πάνω από 60 κλάδοι, γεγονός που πιστοποιεί πως το ασφαλιστικό σύστημα παραμένει ένα ψηφιδωτό εξαιρέσεων και διαφορετικών κανόνων.

Το βασικό σενάριο προβλέπει πως στο ΙΚΑ θα υπάρχει και ένας ξεχωριστός κλάδος, που θα καλύπτει τους δημοσίους υπαλλήλους (δηλαδή δεν θα έχει πλέον την ευθύνη το Γενικό Λογιστήριο του Κράτους). Ουσιαστικά όλοι όσοι απασχολούνται με σχέση μισθωτής εργασίας -σε Δημόσιο, ευρύτερο δημόσιο και ιδιωτικό τομέα- θα καλύπτονται από έναν ασφαλιστικό φορέα.

Τον δικό τους ασφαλιστικό φορέα θα έχουν οι ελεύθεροι επαγγελματίες καθώς και οι αγρότες. Τα υπόλοιπα ταμεία κύριας ασφάλισης που σήμερα υπάρχουν δεν θα διατηρηθούν, αλλά οι ασφαλισμένοι θα υπαχθούν στο ΙΚΑ εφόσον απασχολούνται ως μισθωτοί ή στον ΟΑΕΕ αν πρόκειται για ανεξάρτητα απασχολούμενους (π.χ. δικηγόροι, γιατροί).

Πάντως ξεχωριστό ρόλο θα διαδραματίσει το ΝΑΤ, που θα διατηρήσει την αυτονομία του και θα εξαιρεθεί από τις ενοποιήσεις.

2. Στην αμέσως επόμενη φάση αναμένεται να υπάρξει απορρόφηση των φορέων επικουρικής ασφάλισης και πρόνοιας από τα τρία νέα ταμεία. Για παράδειγμα, στο ΙΚΑ εκτιμάται πως θα... μετακομίσουν ο ΟΠΑΔ (ένα τμήμα θα πάει στον ΕΟΠΥΥ), το ΕΤΕΑ (ενιαίο επικουρικό), το ΤΑΥΤΕΚΩ (επικουρικό ευρύτερου δημόσιου τομέα), το ΤΑΠΠΤ (φορέας πρόνοιας ιδιωτικού τομέα) κ.ά.

Για την επικουρική ασφάλιση και την πρόνοια θα δημιουργηθούν χωριστοί και απολύτως διακριτοί κλάδοι στο εσωτερικό των τριών μεγάλων ταμείων. Δηλαδή το ΙΚΑ -που θα μετεξελιχθεί σε φορέα όλων των μισθωτών- θα έχει τρεις κλάδους: για την κύρια σύνταξη, για την επικουρική και για το εφάπαξ.

Όταν ολοκληρωθεί η μεταρρύθμιση, οι υποψήφιοι συνταξιούχοι θα καταθέτουν μια αίτηση στο Ταμείο και αυτομάτως θα υπολογίζονται η κύρια, η επικουρική σύνταξη και το εφάπαξ.

3. Η τρίτη φάση προβλέπει τη δημιουργία ενός Εθνικού Φορέα Απονομής Σύνταξης, που θα αποτελεί την «ομπρέλα» για όλα τα ταμεία. Στον φορέα αυτόν θα υπαχθούν το ΙΚΑ, ο ΟΑΕΕ, ο ΟΓΑ και το ΝΑΤ, διατηρώντας ωστόσο ξεχωριστές διευθύνσεις. Σε κάθε πόλη θα υπάρχει από ένα υποκατάστημα του νέου φορέα για να εξυπηρετεί τους ασφαλισμένους.

Βασικός στόχος της μεταρρύθμισης είναι να μπει τέλος στον κατακερματισμό του ασφαλιστικού συστήματος. Εκτιμάται πως οι αλλαγές θα συμβάλουν στην αντιμετώπιση της γραφειοκρατίας, στην ταχύτερη εξυπηρέτηση των ασφαλισμένων αλλά και στην αύξηση των εσόδων των Ταμείων.

Όσον αφορά στις συντάξεις, από την 1η Ιανουαρίου 2015 θα τεθεί σε ισχύ ο νέος ενιαίος τρόπος υπολογισμού (βασική και αναλογική σύνταξη), που θα έχει εφαρμογή σε όλα τα Ταμεία. Η βασική σύνταξη θα είναι σταθερή και από εκεί και πέρα η αναλογική θα διαμορφώνεται ανάλογα με τα έτη ασφάλισης αλλά και το ύψος των εισφορών (όπως αυτό τελικά θα διαμορφωθεί στα νέα Ταμεία).

Μοντέλο για τις ενοποιήσεις εκτιμάται πως θα αποτελέσει το Ενιαίο Ταμείο Επικουρικής Ασφάλισης (ΕΤΕΑ), που καλύπτει τους μισθωτούς.

Με απόφαση του υπουργού Εργασίας Γιάννη Βρούτση, στο ενιαίο ταμείο των μισθωτών υπήρξε εξίσωση των εισφορών που καταβάλλονται.

Πλέον υπάρχει ένα ενιαίο ποσοστό για εργοδοτικές και εργατικές εισφορές σε όλους τους φορείς που «μετακόμισαν» στο ΕΤΕΑ, ενώ το επόμενο διάστημα θα δοθεί στη δημοσιότητα και ο νέος κανονισμός.

Παράλληλα, η ενοποίηση των κλάδων στο ΕΤΕΑ αναμένεται να αυξήσει τα έσοδα, καθώς αντιμετωπίστηκαν φαινόμενα χορήγησης συντάξεων ακόμα και με μια απλή βεβαίωση.

Οι εισφορές του επικουρικού ταμείου έχουν περάσει στην Αναλυτική Περιοδική Δήλωση του ΙΚΑ και ο έλεγχος για την καταβολή τους είναι μηνιαίος (βάζοντας έτσι τέλος στη δράση επιτηδείων, που άλλα ποσά δήλωναν και άλλα τελικά κατέβαλλαν).

ΣΥΣΤΗΜΑ «ΑΤΛΑΣ»

Ηλεκτρονική «καρτέλα» για όλους τους ασφαλισμένους

«Μεγάλος αδελφός» έρχεται στα ασφαλιστικά ταμεία, καθώς δημιουργείται «εθνικό μητρώο» ώστε να μπει τέλος στον κατακερματισμό του συστήματος. Στόχος είναι να καταγραφούν ηλεκτρονικά οι εργαζόμενοι, οι συνταξιούχοι αλλά και οι δικαιούχοι παροχών περίθαλψης (άμεσα και έμμεσα ασφαλισμένοι).

Το όφελος θα είναι διπλό: κατ' αρχάς θα αντιμετωπιστεί η γραφειοκρατία και θα βελτιωθεί η εξυπηρέτηση των ασφαλισμένων (π.χ. επίσπευση έκδοσης συντάξεων). Ταυτόχρονα θα αυξηθούν τα έσοδα του συστήματος, καθώς θα μπει τέλος στην

εισφοροδιαφυγή αλλά και σε φαινόμενα χορήγησης συντάξεων σε νεκρούς ή ανύπαρκτους ασφαλισμένους.

Με το νέο σύστημα «Ατλας» θα γίνει ηλεκτρονική καταγραφή των ημερών ασφάλισης όλων των εργαζομένων. Την ίδια στιγμή το «ηλεκτρονικό μητρώο δικαιούχων παροχών περίθαλψης» βάζει τέλος στα βιβλιάρια ασθένειας, ενώ αναλυτικά στοιχεία υπάρχουν και για τους συνταξιούχους μέσω του συστήματος «Ηλιος».

Ενδεικτική είναι η τοποθέτηση του υπουργού Εργασίας Γιάννη Βρούτση, ο οποίος παρουσιάζοντας στοιχεία του συστήματος «Ηλιος» επεσήμανε: Συντάξεις και επιδόματα Πρόνοιας περνούν, πλέον, από την «τρύπα της βελόνας».

Αναλυτικά το σχέδιο του υπουργείου Εργασίας προβλέπει τα εξής:

1. Δημιουργία «Ψηφιακού Ατομικού Λογαριασμού Ασφάλισης». Συνολικά θα ψηφιοποιηθούν 90 εκατομμύρια χειρόγραφες καταστάσεις ασφάλισης που σήμερα έχουν τα Ταμεία.

Μέχρι τον Οκτώβριο θα υπάρχει αναλυτική καταγραφή της ασφαλιστικής πορείας όσων μπήκαν στην αγορά εργασίας μετά την 1η Ιανουαρίου 1994. Το μέτρο θα αφορά τους μισθωτούς του ΙΚΑ, τους αυτοαπασχολούμενους του ΟΑΕΕ και του ΕΤΑΑ, τους ασφαλισμένους του ΝΑΤ και τους αγρότες.

Όσοι ξεκίνησαν να εργάζονται πριν από το 1994 θα μπορούν να παρακολουθήσουν ηλεκτρονικά ένα μεγάλο μέρος της ασφαλιστικής τους πορείας. Μέχρι το 2015 θα υπάρχει πλήρης καταγραφή της εργασιακής πορείας και των παλαιών ασφαλισμένων.

Στον νέο «ψηφιακό ατομικό λογαριασμό ασφάλισης» θα καταγράφονται:

- Τα στοιχεία της ταυτότητας των ασφαλισμένων (ΑΜΚΑ, αριθμός μητρώου, ονοματεπώνυμο, ημερομηνία και τόπος γέννησης).
- Τα στοιχεία της ταυτότητας του εργοδότη (ΑΦΜ, διεύθυνση).
- Τα στοιχεία ασφάλισης (η περίοδος απασχόλησης, οι αποδοχές, οι καταβαλλόμενες εισφορές, ο τύπος της απασχόλησης κ.ά.).

2. Δημιουργία Εθνικού Μητρώου Δικαιούχων Περίθαλψης, το οποίο θα ενημερώνεται σε πραγματικό χρόνο από τους φορείς. Με τον τρόπο αυτόν θα μπει οριστικό τέλος στη θεώρηση των βιβλιαρίων ασθένειας.

Το νέο σύστημα θα τεθεί σε εφαρμογή το δεύτερο τρίμηνο του 2014 με όφελος για τους ασφαλισμένους αλλά και τα Ταμεία. Υπολογίζεται πως θα εξοικονομηθούν 1,5 εκατομμύριο ευρώ ετησίως από τη διακοπή εκτύπωσης και ταχυδρομικής αποστολής αυτοκόλλητων ετικετών για 3 εκατομμύρια ενεργούς ασφαλισμένους.

3. Δημιουργία «Εθνικού Μητρώου Συνταξιούχων». Με το σύστημα «Ηλιος» υπάρχουν πλέον αναλυτικά στοιχεία για όλους τους συνταξιούχους.

Στο σύστημα καταγράφεται ο αριθμός των συνταξιούχων ανά Ταμείο, η ηλικία τους, το ύψος των συντάξεων κ.ά. Μάλιστα υπάρχουν και αναλυτικά στοιχεία για τον αριθμό των δικαιούχων προνοιακών επιδομάτων.

Κατερίνα Κοκκαλιάρη
kokkaliari@pegasus.gr